

II. správa SNB
analytický odbor

čj.: CB-0077/119/03-89

V Praze dne 15. června 1989

Výtisk č.: 2

Přílohy : 117

Denní situační zpráva č. 119/89 ze dne 15.6.1989.

K bodu 2a : viz příloha č. 1., 2. a 3, 8, 9

K bodu 2b : viz příloha č. 5., 6. a 7, 10, 11

K bodu 3 : Ø

K bodu 4 : viz příloha č. 4

Rozdělení

- 1) OA 1 VOŠ FMV
- 2) DOMO
- 3) 2 MS **Zničeno**
- 4) 2 MS **Zničeno**
- 5) 2 MS **Zničeno**

Náčelník II. správy SNB
za vyb.
plk. PhDr. Karel VYKYPĚL

Výtisk č.: 2

Počet listů: 2

K bodu 2a

Rozdělovník č. 1

Z rozhovoru I. tajemníka holandského ZÚ v Praze Hillebranda KNOOKA s obchodním radou ZÚ Finska v Praze Perttím PELTORANTOU uskutečněného dne 7.6.1989, vyplývá, že nadcházejícího zasedání obchodní skupiny EHS se zúčastní pracovníci pražských ZÚ kapitalistických států. KNOOK bude jednání nepřítomen, určitě se však dostaví III. tajemník holandského ZÚ v Praze Hans De BRABANDER, který je odborníkem na obchodní záležitosti a hospodářské problémy. Zasedání se má n. j. zúčastnit i bližší nezjištěný KOSTRČ.

Z rozhovoru dále vyplývá, že ZÚ Kanady v Praze vzeslalo oběžník, který obsahuje kritiku veškeré prognostiky pocházející z "Národohospodářské komise" ÚV KSČ. Oběžník byl rovněž rozšiřován na posledním zasedání NATO. Jmenování si nejsou jisti stupněm jeho utajení. V každém případě by měl být na zasedání projednán a pokud není utajen, bude dle vyjádření KNOOKA zveřejněn i mezi "ostatní členy".

Poznatek byl získán prověřeným Pramenem č. 2 a je hodnocen jako pravdivý. Při jeho využití v informačním toku je nutné zachovat konspiraci Prameně.

Budou prováděno agenturně operativní opatření ke zjištění způsobu, jakým se materiál z Národohospodářské komise ÚV KSČ dostal na KZÚ.

A2 - 541/3/2

Výtisk č.:

Počet listů:

K bodu 2a

Rozdělovník č. 1 a pro informaci ministra zahr.věcí ČSSR

Velvyslanec ŠPANĚLSKA v ČSSR José Luis DI GENTA zrušil oběd s A. DUBČEKEM, který původně plánoval na 13. června 1989. Důvodem odvolání setkání s A. DUBČEKEM je obava velvyslance, že by se z tohoto důvodu neuskutečnila jeho plánovaná schůzka s ministrem zahraničních věcí ČSSR dne 21. června 1989.

Proto prostřednictvím Václava SLAVÍKA dohodl velvyslanec schůzku s A. DUBČEKEM až na den 27.6.1989 a pozval A. DUBČEKA na 13.30 hod. do rezidence velvyslance, kde se uskuteční odložený oběd.

Poznatek byl získán dne 7.6.1989 Pramenem č. 2 a je pravdivý. Je ho možno využít do informačního toku.

A2 - 3/2

Výtisk č.: 2
Počet listů: 2

K bodu 2a

Rozdělovník č. 1 - pouze pro ET ÚV KSČ a MV ČSSR

Od roku 1985 je registrován provoz radiostanic ZÚ USA v Praze v pásmu VKV, které bez povolení čs. úřadů používají příslušníci ochrany ZÚ při provádění vnitřní ochrany ZÚ USA v Praze. Od listopadu 1986 do března 1988 byl na stejné frekvenci zaznamenáván nepravidelný radioprovaz umožňující selektivní volby účastníka. Tento provoz byl po téměř roční přestávce opětovně zjištěn v lednu 1989 a pokračuje v různých intervalech dosud. Mimoto bylo na stejné frekvenci zaznamenáno rychlovysílání neznámého obsahu. Rozborem se nepodařilo jednoznačně vymezit, zda se jednalo o relace řídicí radiostanice na ZÚ USA nebo zda nejde o rychlovysílání určené pro ZÚ USA od neznámého odesílatele z blízkého okolí velvyslanectví USA. Toto vysílání však není uskutečňováno přenosnými radiostanicemi příslušníků ochrany ZÚ USA.

Počet vysílacích relací a opakování jednotlivých signálů v rámci jedné relace kulminoval v období před, v průběhu a po ukončení návštěvy gen. taj. ÚV KSSS s. GORBAČOVA v ČSSR. V dalším období již nebyla taková markantní souvislost zjištěna.

V letošním roce bylo nelegální používání pásma VKV americkým velvyslanectvím zjištěno opakovaně pracovníky FMDS ČSSR, kteří toto pásmo nepravidelně využívají pro vlastní potřebu. Tato okolnost byla využita k podání oficiální stížnosti FMDS ČSSR, která byla poté předmětem jednání na FMZV ČSSR. V současné době je odborem spojů FMZV ČSSR zpracováván návrh protestní nóty adresované ZÚ USA v Praze.

Nezávisle na neoprávněně používaném pásmu VKV vel-vyslanectvím USA bylo v červnu 1989 v prostoru hl. m. Prahy zjištěno speciální radiové vysílání v pásmu KV. Lze předpokládat, že zjištěná mimořádná relace v pásmu KV byla vysílána z prostoru ZÚ USA v Praze. Bližší charakter relace se však nepodařilo objasnit. Nelze vyloučit, že tato relace může mít souvislost s probíhajícími přesuny a výměnou vojsk SSKV v ČSSR, které proběhly v období záchytu.

Poznatek byl zhodnocen Pramenem č. 3 na základě poznatků získaných Pramenem č. 2 v období let 1985 až 1989. Je hodnocen jako pravdivý, a je ho možno využít do informačního toku.

A2 - 314 | 1 | Ø

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení 57 odst. 1 písm. a) zákona č. 121/2005 Sb.

Výtisk č.: 1

K bodu 4

Rozdělovník č. 1

V publikaci francouzského autora Alaina GUERINA "Les GENS DE LA C.I.A" /překlad lidé z CIA/, na straně 60 jsou uvedeny vzpomínky bývalého pracovníka CIA SMITHa, který hovoří o tom, že v r. 1953-59 došlo k nové vlně náboru do CIA. Mezi nové pracovníky patřil i Charles BLACKE, manžel Schirley TEMPLY, budoucí velvyslankyně USA v ČSSR. Působil ulegalizaci u vojenského námořnictva.

Publikace "Les" GENS De LA CIA vyšla v letech 1979-80 ve francouzském vydavatelství EDITION SOCIALES.

Poznatek byl získán dne 9.6.1989 Pramenem č. 3.

A2 - 3/3

ARCHIV BEZPEČNOSTI

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2006 podle ustanovení § 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Výtisk č.: 1

Počet listů: 2

K bodu 2bRozdělovník č.1

Dne 9.6.1989 se předseda ČSL Zbyněk ŽALMAN seznámil s dopisy, které jsou zasílány redakci časopisu ČSL Naše politika. Z vyhodnocení těchto dopisů vyplývá, že v převážné míře obsahují požadavky členské základny o vytvoření nového programu strany s křesťanským charakterem. Další skupina pisatelů žádá o publikování stanovisek k současné situaci v ČSL, k případu SACHERA, k nátlakovým akcím na ústředního tajemníka ČSL a dalším vnitrostranickým a mezinárodním událostem. Poslední skupina pisatelů žádá publikační činnost zaměřit na církevní otázky.

V malém měřítku se vyskytují i dopisy, ve kterých pisatelé zaujímají stanoviska k vnitrostranickým událostem v rámci ČSL a uvádí, že protože jim není dán prostor pro publikační činnost, musí kopie těchto dopisů rozesílat "několika bratřím a sestrám, o kterých jsou informováni, že kromě svých funkcí jsou především nositeli hluboké víry v Boha, lásky a naděje". Rozdělovník na tyto osoby je v dopise uveden a u několika dopisů se opakuje: Ing. Josef KAŇA, MUDr. Ctirad POSPÍŠIL, Augustin NAVRÁTIL, PhDr. Radomír MALÝ, JUDr. Richard SACHER, člen náboženské sekce CH-77 Václav MALÝ".

Předseda ČSL Z. ŽALMAN se podívoval především nad tím, že místopředseda Josef KAŇA je zařazován do shora uvedené skupiny osob. K dotazům, jakým způsobem mají pracovníci redakce Naše politika k těmto nátlakovým akcím přistupovat zaujal neutrální stanovisko a "nereagovat na žádné dopisy,

které přímo útočí na funkcionáře ČSL a ostatní korespondenci řešit jen v krajních případech". Jakým způsobem však neuvedl.

K současné situaci v ČSL ŽALMAN uvedl, že vyvolaná kampaň kolem SACHERA, TULEŠKOVA a dalších osob" musí samovolně utichnout, kádrové otázky kolem BARTONČÍKA, BARTOŠKOVÉ a ANDRŠE se musí pečlivě posoudit a při tajném zasedání ÚV ČSL dořešit. Jde o choulostivé otázky, ze kterých má obavu a sám neví jakým způsobem je má řešit. Nejraději by nechal situaci volný průběh, aby se uklidnila a počkat na konání sjezdu ČSL, který bude prosazovat v termínu po červnu 1991 - po volbách do zastupitelských sborů.

Poznatek byl získán dne 12.6.1989 prověřeným Pramenem č. 1 a je ho možno využít do informačního toku.

A2 - 561 - 1012

ARCHIV BEZPEČNOSTI

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle úřadové

Výtisk č.: 2

Počet listů: 2

K bodu 2bRozdělovník č.1

Dne 7.6.1989 se v bytě ing. Rudolfa SLÁNSKÉHO uskutečnila další schůzka tzv. exkomunistů, které se kromě SLÁNSKÉHO zúčastnili Vladimír KADLEC, Václav SLAVÍK, Věnek ŠILHÁN, Erika KADLECOVÁ, Zdeněk JIČÍNSKÝ, Milan HÜBL, Vladimír KOLMISTR, Luboš KOHOUT, Václav VRABEC, Miloš HÁJEK, František ŠAMALÍK, Jan ŠTERN, Bohumil ŠIMON, Jan DUBA a mluvčí CH-77 Dana NĚMCOVÁ a Alexandr VONDRA.

V úvodu schůzky vyzval SLÁNSKÝ mluvčí CH-77, aby informovali přítomné o záměrech CHARTY-77 pro nejbližší období. K tomu uvedla NĚMCOVÁ, že chystají materiál CH-77 k problematice školství a mají záměr připravit rovněž materiál CH-77 k odborům. Pro zpracování tohoto materiálu však nemohou najít vhodné autory. Problém je především v tom, že lidé schopní připravit materiál k odborům jsou již v důchodu, nebo nepracují a tudíž nejsou v odborech a nemohou znát aktuální situaci uvnitř odborového hnutí.

Dále mají mluvčí CH-77 v úmyslu připravit materiály k nové Ústavě. Zatím se však o připravovaném návrhu nové Ústavy ví příliš málo a proto je třeba počkat. V této souvislosti se mluvčí obrátili s žádostí na Zdeňka JIČÍNSKÉHO, aby v případě potřeby jim vyšel vstříc odbornou radou.

Mluvčí podali informaci, že CHARTOU-77 je připravován dopis parlamentům socialistických zemí, které se v r. 1968 podílely na internacionální pomoci s žádostí o přehodnocení vstupu vojsk Varšavské smlouvy do ČSSR v srpnu 1968. V této

souvislosti mají údajně mluvčí závazný slib Adama MICHNIKA z PLR, že věc bude prosazovat v polském sejmu a spoléhají rovněž na Maďary.

Dále byla podána informace, že CH-77 má pozvání z Lotyšska od Lidového svazu k účasti zástupců CH-77 na konferenci s mezinárodní účastí, která se má konat ve dnech 21.-22.8.1989 k 50 výročí podepsání smlouvy mezi SSSR a fašistickým Německem. CH-77 má zájem vyslat na konferenci své zástupce.

V průběhu diskuze nechal mezi přítomnými VONDRA kolovat podpisový arch "Podnět k zahájení soudního projednávání podmíněného propuštění JIROUSE a TICHÉHO z výkonu trestu odnětí svobody. Všichni přítomní připojili svůj podpis.

Oba mluvčí se k účastníkům schůzky obraceli jako ke členům OBRODY a tak je SLÁNSKÝ upozornil, že mezi přítomnými je jen asi polovina členů OBRODY, zde se jedná o diskusní klub a tyto dvě věci nelze ztotožňovat. Tato informace byla pro oba mluvčí zjevně překvapením.

Poznatek byl získán dne 9.6.1989 prověřeným Pramenem č. 1. Je ho možno využít do informačního toku.

A2 - 558

- 10/VG

Výtisk č.: 2
Počet listů: 2

K bodu 2b

Rozdělovník č.1

Dne 14.6.1989 Vladimír KOLMISTR informoval ostatní členy přípravného výboru OBRODY, že mu v tento den telefonoval někdo z restaurace Drancy, kde se mělo dne 17.6. 1989 konat shromáždění OBRODY, že konání tohoto shromáždění bylo zakázáno. V rámci přípravného výboru OBRODY bylo však rozhodnuto, že shromáždění nebude odvoláno, že se v krajním případě uskuteční v případě, v šáreckém údolí.

Konečný způsob organizace shromáždění má být stanoven na mimořádné schůzce přípravného výboru OBRODY, která se uskuteční dne 15.6.1989 od 15.00 hodin u Vojtěcha MENCLA. Zde bude projednán též návrh, aby ještě někdo z členů přípravného výboru zkusil najít na ÚV KSČ ve věci shromáždění OBRODY a současně zde předal konečnou verzi programových tezí a to již vzhledem k tomu, že je považováno za nereseriozní, že na ÚV KSČ byla předána původní, nyní zcela přepracovaný verze programových tezí.

Současně má být na této schůzce dohodnuto, že nově zvolený akční výbor OBRODY se po ukončení shromáždění sejde v některém soukromém bytě, aby se poradil o další činnosti.

Předběžně se počítá s tím, že z navržené širší kandidátky budou do Akčního výkonného výboru zvoleni Miloš HÁJEK, Vojtěch MENCL, Vladimír KOLMISTR, Vladimír KABRNA a Josef STEHLÍK. Rozšířený výbor OBRODY by pak měli tvořit kromě

jmenovaných i Čestmír CÍSAŘ, Josef DOMAŇSKÝ, HRADILÁK, Luboš KOHOUT, Václav KURAL, Věnek ŠILHÁN a dále zřejmě Jan URBAN, se kterým však tato otázka nebyla zatím projednána a někdo z Brna případně NĚMEC z Jihlavy.

Poznatky byly získány dne 15.6.1989 od prověřeného Pramene č. 1 a je možno je považovat za seriózní a využít je do informačního toku.

⁵⁶⁸
A2 - 10 / VS

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍHO

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 7. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 1 písm. a) zák. č. 412/2005 Sb.

345

Příloha č. 1.

k Čj.:CB-0077/119/03-89

Výtisk č. 1.

Počet listů : 1.

K bodu 2 a)

Rozdělovník č. 1.

Dne 14.6.1989 zaslalo ústředí tiskové agentury DPA z Hamburgu interní zprávu pro DPA v Praze, ve které se hovoří o připravované demonstraci nezávislých iniciativ v PKOJF dne 15.6.1989 od 16,00 hod.

DPA v Praze tuto informaci prověřovalo cestou dlouhodobě akreditované francouzské tiskové agentury v Praze AFP. zde jim bylo řečeno, že uvedená demonstrace je přeložena na pondělí, tj. 19.6.1989 od 16,00 hod. na pěší zónu v Praze.

Poznatek byl získán dne 15.6.1989 Pramenem č. 1 a je pravdivý. Jsou realizována opatření k zajištění kontroly zájmu zahraničních tiskových agentur o připravované akce čs. opozičních skupin a ke zjištění pramenů jejich informací.

A7 2. odb.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (sazku) dle 1. 2008

Příloha č. 9.

k Čj.:CB-0077/119/03-89

Výtisk č. 2.

Počet listů : 1.

K bodu 2 a)

Rozdělovník č. 1.

Dne 15.6.1989 navázal velvyslanecký rada ZÚ NSR METZGER kontakt s Václavem HAVLEM, se kterým dohadoval termín osobního setkání. O návštěvu HAVLA v místě jeho bydliště projevil zájem i velvyslanec NSR v Praze HUBER.

HAVEL navrhoval termín setkání 16.6.1989, avšak pro zaneprázdnění velvyslance HUBERA se nakonec dohodli na 15.6.1989 v 15,00 hod. HAVEL se rovněž zmiňoval o tom, že uvedený den ve 12,00 hod. bude přítomen na britském ZÚ u příležitosti oslav narozenin královny.

Při setkání s METZGEREM a HUBEREM hodlá HAVEL prohodit i záležitost týkající se pana CHRISTIANSENA / NSR nakladatel, blíže neustanoven /.

METZGER rovněž informoval HAVLA, že o interview s ním má zájem pracovník listu Die Welt SCHELLER z Bonnu, který má přijet do ČSSR dne 23.6.1989, ve stejný den jako CHRISTIANSEN. Velvyslanec HUBER zvažuje, že by u příležitosti setkání jmenovaných s HAVLEM uspořádal slavnostní oběd.

Poznatky byly získány 14.-15.6.1989 Prameny č. 2 a při jejich využití je nutno dbát na zachování konspirace. Jsou realizována opatření k zajištění kontroly styků HAVLA na ZÚ KS a zjištění obsahu jeho jednání zde.

AJ 2. odb.

Příloha č. 10.

K Čj.:CB-0077/119/03-89

Výtisk č. 1.

Počet listů : 1.

K bodu 2b)

Rozdělovník č. 1.

Dne 9.6.1989 se konalo jednání sekretariátu ÚV ČSL, na kterém byla hodnocena současná situace v ČSL. Ústředním tajemníkem ANDRŠEM: byl přednesen návrh, aby byl z funkce vedoucího tajemníka JmK ČSL odvolán Josef BARTONČÍK a ze stejné funkce Věra BARTOŠKOVÁ, kteří společně podporovali nátlakové akce a frakční skupinu v ČSL. Rovněž požadoval urychlené dořešení kádrových otázek kolem Richarda SACHERA, Oğňana TULEŠKOVA a dalších osob, které se podílely na organizování podpisových akcí. V neposlední řadě uvedl, že je nutno zajistit posílení důvěry vedoucích funkcionářů ČSL u členské základny, v rámci nových trendů a demokratizačního procesu předložit návrhy programu činnosti ČSL :

1. stabilizovat politickou situaci v ČSL
2. usilovat o získání dvou ministerstev
3. získat místo poradce pro věci církevní

Tyto otázky projednat na příslušné úrovni s funkcionáři KSČ. ANDRŠ závěrem uvedl, že uvedenou koncepci přednese dne 15.6.1989 na předsednictvu ÚV ČSL a je přesvědčen, že bude-li přijata, uklidní se celá členská základna, což vytvoří prostor pro pokojnou přípravu sjezdu ČSL.

Předseda strany ŽALMAN byl tímto návrhem překvapen, souhlasil s ANDŠEM v otázce koncepce. K odvolání BARTONČÍKA a BARTOŠKOVÉ nevyjádřil žádné stanovisko, v otázce příprav sjezdu ČSL uvedl, že bude prosazovat, aby sjezd proběhl až v r. 1991 po volbách do zastupitelských sborů.

Místopředseda strany Josef KAÑA radikálně vystoupil proti návrhu

ANDRŠE v otázce odvolání BARTONČÍKA z funkce s tím, že BARTONČÍK má podporu celého JmK a SmK a případné jeho odvolání by vyvolalo krizi ve straně. Připustil však možnost odvolat BARTONČÍKA z funkce poslance FS, neboť má informace, že si BARTONČÍK neplní své povinnosti poslance a nezastává zájmy svých voličů. Bližší informace však nevedl.

Poznatky byly získány dne 13.6.1989 Pramenem č. 1 a jsou hodnoceny jako seriózní, ověřené paralelními Prameny. Doporučujeme politickými prostředky podpořit ústředního tajemníka ČSL při řešení kádrových otázek a přesvědčit předsedu ŽALMANA, aby nedopustil nástup na vedoucí místa osobám, které prosazují klerikalizaci ČSL, odtržení od NF a politické linie KSČ.

A7 10. odb.

ARCHIV BEZPEČNOSTI

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení 3 zák. 64/2005 Sb.

Příloha č. 11.

k Čj.:CB-0077/119/03-89

Výtisk č. : 2.

Počet listů : 2.

K bodu 2 b)

Rozdělovník č. 1.

Dne 9.6.1989 se setkal místopředseda ČSL Josef KAŇA s redaktorkou týdeníku ČSL Naše rodina Libuší HUBIČKOVOU. při tomto setkání rozebíral KAŇA současnou situaci v ČSL, kdy uvedl : "členská základna ČSL je nespokojena se současným vedením ÚV ČSL, které je zkosnatělé, přešlapuje na místě bez koncepce a nového programu v duchu demokratizace společnosti. Nátlak je veden především na ústředního tajemníka bratra Josefa ANDRŠE, kterého je třeba odstavit z vedení na vedlejší kolej. Situace se vyvíjela velmi příznivě a to zejména proto, že ANDRŠ dělal velké chyby a přehmaty, což se nejvýrazněji projevilo v řešení případů Richarda SACHERA a Oğňana TULEŠKOVA. Zde sehrál významnou úlohu především SACHER, který rozpoutal celostranickou kampaň proti ANDRŠOVI". Podle názoru KANI je však SACHER "použitelný" pouze v této fázi, proto jej podporoval. Osobně si však KAŇA myslí že " SACHER je chameleon dvou tváří, prostě je to lump, který se spojuje s CH-77, což značně zkomplikovalo celou situaci, čehož využil i ANDRŠ ve svůj prospěch. V situaci, kdy jde o ozdravení ČSL to byla vlastně chyba, že byl použit zkompromitovaný SACHER "

Na dotaz HUBIČKOVÉ, proč sám KAŇA nesehrál v celé záležitosti významnější roli KAŇA uvedl, že se zpočátku angažoval k prosazování nových trendů a proti ústřednímu tajemníkovi ANDRŠOVI otevřeně vystupoval, "dostal však po hubě" a dokonce byl "pozdán na koberec ke KEMPNÉMU, který na něj vyvíjel nátlak, aby v ČSL nepodporoval frakční skupinu, která se ve straně vytváří". Z těchto důvodů si již KAŇA nemůže dovolit otevřeně vystupovat, aby on sám neztratil své pozice. proto bude v současné době zau-

jímat neutrální stanoviska.

Poznatek byl získán dne 12.6.1989 Pramenem č. 1. a je hodnocen jako seriózně přenesený. Je možno jej využít pouze v informačním toku FMV. Politickými prostředky je nutno přispět k orientaci předsedy ČSL k řešení vzniklé situace v ČSL a zabránit klerikalizaci této strany a jejímu odklonu od NF.

A7 10. odb.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍČESKOSLOVENSKÉ
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 1 zák. č. 412/2005 Sb.